

PARLAMENT DE CATALUNYA

PARLAMENT DE CATALUNYA	Secretaria General
REGISTRE GENERAL	
11 DES. 2023	
ENTRADA NÚM.	117336
N. T.	/13

343-00152/13
CJ

A LA MESA DE LA COMISSIÓ DE JUSTÍCIA

APORTACIÓ ESCRITA D'ESTHER FARNÓS AMORÓS, PROFESSORA DE DRET CIVIL DE LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA AMB RELACIÓ AL PROJECTE DE LLEI D'ACTUALITZACIÓ, INCORPORACIÓ I MODIFICACIÓ DE DETERMINATS ARTICLES DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA (TRAM. 343-00152/13).

En aquest document, que consta de 19 pàgines, transcriu els articles del Projecte de llei que considero susceptibles de millora, i tot seguit hi faig comentaris, acotacions i, en el seu cas, propostes de redacció alternativa. Les meves aportacions consten en requadres on les propostes de text articulat apareixen destacades en negreta i els fragments modificats en cursives.

Espero que aquestes aportacions contribueixin als treballs de codificació del dret civil de Catalunya i aprofito per agrair la confiança demostrada fent-me'n partícip.

Data: 10 de desembre de 2023

Nom de la persona/entitat que fa les aportacions: Esther Farnós Amorós

ESTER FARNOS
AMOROS - DNI

Signatura (indispensable)

Article 1. Modificació del llibre primer del Codi civil de Catalunya

1.3 Es modifica l'article 111-10 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 111-10. Resolució alternativa de conflictes

1. En les relacions jurídiques privades les parts han d'intentar gestionar les seves controvèrsies mitjançant la mediació i els altres mecanismes de resolució alternativa de conflictes, per tal d'evitar l'obertura de processos judicials de caràcter contenciós, posar fi als ja iniciats o reduir-ne l'abast.
2. S'exceptuen els casos de violència masclista en l'àmbit de la parella o familiar, ja es tracti de violència física, psicològica, econòmica, sexual o qualsevol altra forma reconeguda per la llei.

En l'apartat 2 es proposa substituir la referència a la "violència masclista en l'àmbit de la parella o familiar" per la referència a la "violència familiar o masclista", que és l'expressió per la qual opta el llibre segon del Codi. Així mateix, es proposa suprimir l'incís "ja es tracti de violència física, psicològica, econòmica, sexual o qualsevol altra forma reconeguda per la llei.", que no s'observa en cap altre precepte del Codi i queda comprès dins de la referència a la "violència familiar o masclista" per la qual opta el llibre segon del Codi. Es proposa, per tant, la redacció següent:

"2. S'exceptuen els casos de violència familiar o masclista."

Article 2. Modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya

2.6 Es modifica l'article 211-7 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 211-7. Emancipació

1. La persona emancipada actua jurídicament com si fos major d'edat, però necessita de l'assentiment de les persones progenitores o de la persona titular de la curatela per als actes que estableix l'article 211-12.
2. En cas de matrimoni o de convivència estable en parella, l'assentiment el presta l'altre cònjuge o convivent major d'edat de la persona emancipada i en el seu defecte, la persona titular de la curatela.

Es proposa una nova redacció del precepte, que esmena una errada tipogràfica i adapta els desdoblaments per gènere al document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, de 20 d'octubre de 2023. Les referències a la curatela es mantenen, a l'espera de la tramitació de l'Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya.

"Article 211-7. Emancipació

1. La persona emancipada actua jurídicament com si fos major d'edat, però necessita de l'assentiment *dels seus progenitors* o de la persona titular de la curatela per als actes que estableix l'article 211-12.

2. En cas de matrimoni o de convivència estable en parella, l'assentiment el presta l'altre cònjuge o convivent major d'edat de la persona emancipada i en el seu defecte, la persona titular de la curatela."

2.11 Es modifica l'article 212-1 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-1. Dret a la informació sobre la salut

1. Tota persona, llevat que hagi expressat la voluntat contrària, té dret a rebre informació sobre l'abast de qualsevol intervenció en l'àmbit de la seva salut que l'ajudi a prendre decisions d'una manera autònoma. Aquesta informació ha de ser verídica, comprensible, accessible, adequada a les necessitats, circumstàncies i els requeriments de la persona i s'ha de proporcionar a través del mitjà més adient per garantir la comprensió. Aquest dret és directament exigible davant dels tribunals de justícia.

2. Correspon a la persona titular del dret a la informació permetre l'accés, el tractament, el processament i la cessió de les dades, llevat dels casos en què la legislació estableix altra cosa.

3. Les dades relatives a la salut són sempre confidencials. Només es poden registrar les que siguin estrictament necessàries.

4. En les situacions en què la persona es troba en un estat físic o psíquic que no li permet rebre la informació o comprendre-la, aquesta s'ha de donar a la persona designada en el document de voluntats anticipades, a l'assistència legalment designada, a la representació legal, a la persona que en té la guarda de fet, als familiars o a les persones que hi estan vinculades.

En l'apartat tercer, la referència del darrer incís a les dades "que siguin estrictament necessàries" resulta indeterminada, per la qual cosa es proposa la redacció següent:

"3. Les dades relatives a la salut són sempre confidencials. Només es poden registrar les que siguin estrictament necessàries d'acord amb la legislació especial en matèria de protecció de dades."

Atès que la qüestió que regula l'apartat 4 és objecte d'una llei especial (art. 3.3 Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent a la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica) es qüestiona que correspongui al Codi civil desenvolupar-ne el contingut i que no ho faci la citada llei. Atès el caràcter especial d'aquesta llei, es considera més adequat que l'apartat es limiti a reproduir-ne el contingut:

"4. En les situacions en què la persona es troba en un estat físic o psíquic que no li permet rebre la informació o comprendre-la, aquesta s'ha de donar als familiars o persones que hi estan vinculades d'acord amb el que estableix la legislació especial de l'àmbit sanitari."

2.13 Es modifica l'article 212-3 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-3. Document de voluntats anticipades

1. La persona major de setze anys pot expressar en un document de voluntats anticipades les instruccions per a la realització d'actes i tractaments mèdics, per al cas en què es trobi en una situació en què no ho pugui decidir per ella mateixa. També pot designar la persona que, en substitució seva, ha de rebre la informació sobre la seva salut i decidir sobre la realització d'aquells actes i tractaments.
2. En el document de voluntats anticipades hi poden constar previsions referents a la donació dels òrgans o del cos, i a les formes d'enterrament o a la incineració.
3. La declaració de voluntats anticipades s'ha de formalitzar notarialment o davant de tres testimonis majors d'edat dels quals dos, com a mínim, no han de tenir relació de parentiu fins al segon grau ni estar vinculats per relació patrimonial amb la persona atorgant.
4. Pel que fa al procediment de comunicació al centre sanitari i als seus efectes, hom s'ha d'ajustar al que estableix la legislació especial de l'àmbit sanitari.
5. El document de voluntats anticipades és sempre revocable. El document posterior revoca l'anterior, llevat que la persona atorgant manifesti altrament.

6. Tothom ha de respectar les instruccions expressades, dins dels límits que estableix la legislació.

En l'apartat 1 es qüestiona novament, atès que l'art. 8.1 de la Llei 21/2000 no ha estat modificat, que correspongui al Codi preveure la reducció de l'edat mínima per atorgar document de voluntats anticipades. Per tal d'evitar incórrer en duplicitats i dubtes sobre si alguns preceptes s'han d'entendre derogats, es recomana preveure la reducció de l'edat mínima en la Llei especial i al Codi fer-hi simplement una remissió.

En l'apartat 2 manca, en coherència amb la Llei Orgànica 3/2021, de 24 març, de regulació de l'eutanàsia, una referència a aquesta previsió ara legal.

Es qüestiona que l'apartat 3 hagi de reproduir el contingut que resulta de l'art. 8.2 Llei 21/2000, quan seria suficient, com en la regulació vigent, una simple remissió a la legislació especial. Com s'ha mencionat en relació amb l'apartat 1, atès que aquesta matèria és objecte d'una llei especial cal estar al que disposa la llei especial.

En l'apartat 6 la remissió indeterminada a "la legislació" hauria de ser, en la línia de la redacció vigent, a la "legislació especial de l'àmbit sanitari".

"Article 212-3. Document de voluntats anticipades

1. *La persona pot expressar en un document de voluntats anticipades les instruccions per a la realització d'actes i tractaments mèdics, per al cas en què es trobi en una situació en què no ho pugui decidir per ella mateixa i en els termes previstos per la legislació especial de l'àmbit sanitari.*

2. *En el document de voluntats anticipades hi poden constar previsions referents a la donació dels òrgans o del cos, a la sol·licitud d'eutanàsia i a les formes d'enterrament o a la incineració.*

3. *Pel que fa a la forma d'atorgament del document de voluntats anticipades, al procediment de comunicació de les voluntats anticipades al centre sanitari i als seus efectes, hom s'ha d'ajustar al que estableix la legislació especial de l'àmbit sanitari.*

4. *Pel que fa al procediment de comunicació al centre sanitari i als seus efectes, hom s'ha d'ajustar al que estableix la legislació especial de l'àmbit sanitari.*

5. *El document de voluntats anticipades és sempre revocable. El document posterior revoca l'anterior, llevat que la persona atorgant manifesti altrament.*

6. *Tothom ha de respectar les instruccions expressades, dins dels límits que estableix la legislació especial de l'àmbit sanitari.*

2.18 Es modifica l'article 212-7 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 212-7. Decisions sobre el propi cos

1. La lliure decisió de les persones és determinant en les qüestions que puguin afectar llur dignitat, integritat i benestar físic i mental i, en particular, pel que fa al propi cos i a la salut reproductiva i sexual.
2. Correspon a la dona la decisió sobre la interrupció voluntària del seu embaràs en les condicions que determinin les lleis.

Es qüestiona l'oportunitat d'introduir l'apartat 2: no sembla que correspongui fer-hi esment en un Codi civil, més quan la possibilitat d'accés lliure a la interrupció voluntària de l'embaràs ja queda compresa dins de l'apartat 1 i, en particular, en el seu darrer incís. Es proposa, per tant, suprimir el contingut de l'apartat 2:

"Article 212-7. Decisions sobre el propi cos

La lliure decisió de les persones és determinant en les qüestions que puguin afectar llur dignitat, integritat i benestar físic i mental i, en particular, pel que fa al propi cos i a la salut reproductiva i sexual."

2.23 Es modifica l'article 233-11.3 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

3. En interès dels fills i filles, no es pot atribuir la guarda al progenitor, ni es pot establir cap règim d'estades, comunicació o relació, o si existeixen s'han de suspendre, quan hi hagi indicis fonamentats que ha comès actes de violència familiar o masclista. Tampoc no es pot atribuir la guarda al progenitor, ni es pot establir cap règim d'estades, comunicació o relació, o si existeixen s'han de suspendre, mentre es trobi incurs en un procés penal iniciat per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i la indemnitat sexual de l'altre progenitor o els seus fills o filles, o estigui en situació de presó per aquests delictes i mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal o quan hagi hagut sentència ferma per delictes contra els animals amb els que els fills convisquin o formin part del seu àmbit familiar.

L'incís afegit al final d'aquest apartat ("o quan hagi hagut sentència ferma per delictes contra els animals amb els que els fills convisquin o formin part del seu àmbit familiar") converteix el precepte en excessivament llarg i en dificulta la claredat i la comprensió. En regular un supòsit diferent (els delictes contra els animals, per contraposició a la violència familiar o masclista), se suggereix incorporar-lo a partir de la redacció proposada, el que comporta altres modificacions en la resta de l'apartat. Així mateix, d'acord amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, les referències de l'apartat proposat als fills i les filles se substitueixen pel masculí genèric. També en qualitat de millora tècnica, les referències al "règim d'estades, relació o comunicacions en interès de la persona menor" se substitueixen per les referències al "règim de relacions personals", que comprèn totes les anteriors i, per tant, simplifica la redacció del precepte. Finalment, si bé l'apartat quart d'aquest precepte no ha estat objecte de modificació pel Projecte en tramitació, cal fer notar que en la redacció vigent està del tot descontextualitzat: es tracta d'un apartat que només s'entén si es llegeix conjuntament amb l'apartat 3, en tant que constitueix una excepció a la regla general anunciada en el mateix apartat 3. Si es configura, com fa la legislació vigent, com un apartat 4 autònom perd tot el sentit. És per això que es proposa una redacció alternativa del citat apartat 3, que compregui els comentaris anteriors i l'excepció que en la redacció vigent es conté en l'apartat 4, la qual cosa comporta per tant la supressió del vigent apartat 4:

"3. En interès dels fills, no es pot atribuir la guarda al progenitor, ni es pot establir cap règim de relacions personals, o si existeixen s'han de suspendre, quan hi hagi indicis fonamentats que ha comès actes de violència familiar o masclista. S'aplica la mateixa conseqüència mentre el progenitor es trobi incurs en un procés penal iniciat per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i la indemnitat sexual de l'altre progenitor o els seus fills, o estigui en situació de presó per aquests delictes i mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal. Tampoc no es pot atribuir la guarda al progenitor, ni es pot establir cap règim de relacions personals, o si existeixen s'han de suspendre, quan hagi hagut sentència ferma per delictes contra els animals amb els que els fills convisquin o formin part del seu àmbit familiar. Excepcionalment, l'autoritat judicial pot establir, de forma motivada, un règim de relacions personals en interès de la persona menor, un cop escoltada, si té capacitat natural suficient.

4. [Se'n proposa la supressió]."

2.24 Es modifica l'article 235-10 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 235-10. Presumpcions de paternitat

1. Es presumeix que és pare del fill o filla no matrimonial:

- a) L'home amb el qual la mare ha conviscut en el període legal de la concepció.
- b) L'home amb el qual la mare ha mantingut relacions sexuals en el període de la concepció.
- c) L'home que ha reconegut la paternitat tàcitament o d'una manera diferent de la que estableix l'article 235-9.

2. Les presumpcions a què fa referència l'apartat 1 es poden destruir amb tota classe de proves en el judici corresponent.

3. La prova de les relacions sexuals de la mare amb un home diferent del demandat durant el període legal de concepció no és suficient per a destruir les presumpcions de paternitat.

Un cop suprimit, al meu parer amb bon criteri, el contingut de l'art. 235-18, sobre relacions sexuals de la mare amb altres homes, l'apartat 3 és innecessari, per la qual cosa també se'n proposa la supressió. Mantenir-lo comporta, a més, mantenir alguns vestigis de la norma de l'art. 235-18 que el Projecte en tramitació ha optat per suprimir, la qual ha tingut una escassa aplicació en la pràctica i és susceptible de crítica des del punt de vista de gènere, en tant que suposa que en el marc d'un procés de filiació es poden fer públics detalls íntims relatius a la vida sexual de la dona. Des d'aquest punt de vista, el citat apartat 3 no fa honor al que estableix el Preàmbul del Projecte en tramitació, segons el qual la nova redacció de la norma n'elimina el caràcter pejoratiu. La redacció proposada aprofita per adaptar l'apartat 1 al document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC:

"Article 235-10. Presumpcions de paternitat

1. Es presumeix que és pare *del fill* no matrimonial:

- a) L'home amb el qual la mare ha conviscut en el període legal de la concepció.
- b) L'home amb el qual la mare ha mantingut relacions sexuals en el període de la concepció.
- c) L'home que ha reconegut la paternitat tàcitament o d'una manera diferent de la que estableix l'article 235-9.

2. Les presumpcions a què fa referència l'apartat 1 es poden destruir amb tota classe de proves en el judici corresponent."

2.25 Es modifica l'article 235-18 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 235-18. Negativa a la prova biològica

La filiació biològica es pot determinar encara que la persona demandada es negui a sotmetre's a la prova biològica corresponent.

L'addició d'aquest article en el Codi es considera innecessària, raó per la qual se'n proposa la supressió. El nou article no introdueix cap especialitat processal respecte del que estableix l'art. 767.4 LEC, l'aplicació del qual no ha resultat problemàtica entre els operadors jurídics catalans. La seva addició pot, per contra, crear confusió en una qüestió que fins ara ha estat pacífica, ja que la norma proposada simplifica en excés el contingut de l'art. 767.4 LEC, de manera que es perden matisos importants, com per exemple el valor dels indicis de paternitat en cas de negativa a sotmetre's a la prova biològica.

"[Se'n proposa la supressió]".

2.26 Es modifica l'article 236-4 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 236-4. Relacions personals

1. Els fills i les filles i els seus respectius pares i/o mares, encara que aquests no tinguin l'exercici de la potestat, tenen dret a relacionar-se personalment, llevat que els i les primeres hagin estat adoptats o adoptades o que la llei o una resolució judicial o administrativa, en el cas de les persones menors d'edat desemparades, disposin una altra cosa.
2. Les filles i els fills tenen dret a relacionar-se amb les àvies i avis, els germans i germanes i altres persones pròximes, i totes aquestes tenen també el dret de relacionar-se amb els fills i filles. La mare i el pare han de facilitar aquestes relacions i només les poden impedir si hi ha una causa justa.
3. La pretensió per a fer efectius els drets a què fa referència aquest article s'ha de substanciar, sempre que no escaigui fer-ho en un procediment matrimonial, pels tràmits del procediment especial sobre guarda de menors d'edat. L'autoritat judicial pot adoptar, en tot cas, les mesures necessàries per a garantir l'efectivitat d'aquestes relacions personals.
4. S'ha de procurar que, a fi de garantir el dret de la infància i l'adolescència a relacionar-se amb llurs famílies, els conflictes sobre aquestes relacions que se suscitin es resolguin a través dels procediments específics de mediació familiar, excepte si hi ha indicis fonamentats de violència domèstica o masclista.

D'acord amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, es proposa substituir els múltiples desdoblaments que conté el precepte pel masculí genèric. En aquesta línia, es proposa substituir les referències al pare i la mare per la de "progenitors", en tant que no aporten cap matís necessari. Finalment, per les mateixes raons i perquè el pronom "llurs" perdia tot el sentit, en el nou apartat 4 es proposa substituir la referència a "la infància i l'adolescència" per la menció als "infants i adolescents". En aquest mateix apartat, es proposa substituir la referència la "violència domèstica o masclista" per la referència a la "violència familiar o masclista", que és l'expressió per la qual opta el llibre segon:

"Article 236-4. Relacions personals

1. *Els fills* i els seus respectius *progenitors*, encara que aquests no tinguin l'exercici de la potestat, tenen dret a relacionar-se personalment, llevat que *els primers* hagin estat *adoptats* o que la llei o una resolució judicial o administrativa, en el cas de les persones menors d'edat desemparades, disposin una altra cosa.
2. *Els fills* tenen dret a relacionar-se amb *els avis*, *els germans* i altres persones pròximes, i totes aquestes tenen també el dret de relacionar-se amb *els fills*. *Els progenitors* han de facilitar aquestes relacions i només les poden impedir si hi ha una causa justa.
3. La pretensió per a fer efectius els drets a què fa referència aquest article s'ha de substanciar, sempre que no escaigui fer-ho en un procediment matrimonial, pels tràmits del procediment especial sobre guarda de menors d'edat. L'autoritat judicial pot adoptar, en tot cas, les mesures necessàries per a garantir l'efectivitat d'aquestes relacions personals.
4. S'ha de procurar que, a fi de garantir el dret *dels infants i adolescents* a relacionar-se amb llurs famílies, els conflictes sobre aquestes relacions que se suscitin es resolguin a través dels procediments específics de mediació familiar, excepte si hi ha indicis fonamentats de violència *familiar* o *masclista*."

2.27 Es modifica l'article 236-21 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 236-21. Administració dels béns

1. La mare i el pare que exerceixen la potestat han d'administrar els béns dels fills i filles amb la diligència exigible a una persona bona administradora, segons la naturalesa i les característiques dels béns.
2. Pertanyen a la descendència els fruits i els rendiments de llurs béns i drets, i també els pertanyen els guanys de llur pròpia activitat i els béns o els drets que en puguin derivar.

D'acord amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, es proposa substituir el desdoblament "fills i filles" que conté el primer apartat del precepte pel masculí genèric. En aquesta línia, es proposa substituir la referència del primer apartat a "la mare i el pare" per la de "progenitors", en tant que no aporta cap matís necessari i, a més, ignora la realitat de la comaternitat i la copaternitat. En el segon apartat es proposa substituir la referència a la "descendència", introduïda possiblement per raons de llenguatge inclusiu, per la vigent, als fills, no només per coherència amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC i amb l'ús del pronom llurs/llur en aquest mateix apartat, sinó també perquè es considera desafortunada en un article situat en una secció relativa al contingut de la potestat parental que, com a tal, només pot afectar a pares i fills:

"Article 236-21. Administració dels béns

1. *Els progenitors* que exerceixen la potestat han d'administrar els béns *dels fills* amb la diligència exigible a una persona bona administradora, segons la naturalesa i les característiques dels béns.
2. Pertanyen *als fills* els fruits i els rendiments de llurs béns i drets, i també els pertanyen els guanys de llur pròpia activitat i els béns o els drets que en puguin derivar."

2.28 Es modifica l'article 237-13 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 237-13. Extinció

1. L'obligació de prestar aliments s'extingeix per les causes següents:

- a) La mort de la persona alimentada o de la persona o les persones obligades a prestar-los.
- b) El divorci i la declaració de nul·litat del matrimoni.
- c) La reducció de les rendes i del patrimoni de les persones obligades, de manera que faci impossible el compliment de l'obligació sense desatendre les necessitats pròpies i les de les persones amb dret preferent d'aliments.
- d) La millora de les condicions de vida de la persona alimentada, de manera que faci innecessària la prestació.
- e) El fet que la persona alimentada, encara que no tingui la condició de legitimària, incorri en una de les causes de desheretament dels apartats a), b), c) i d) de l'article 451-17.2.

f) La privació de la potestat sobre la persona obligada, si l'alimentada és una de les progenitores.

2. Les causes a què fa referència l'apartat 1.e) no tenen efecte si consta el perdó de la persona obligada o la reconciliació de les parts.

El Projecte elimina la remissió íntegra de la lletra e) de l'apartat 1 de l'art. 237-13 a l'article 451-17.2, per tal d'excloure la causa de desheretament de l'art. 451-17.2.e) com a causa d'extinció de l'obligació de prestar aliments. Es desconeixen les raons que han motivat aquesta decisió i es proposa mantenir la redacció vigent, en tant que es considera just que, per haver-se trencat la solidaritat familiar, l'absència manifesta i continuada de relació familiar entre l'alimentant i l'alimentat, si és per una causa exclusivament imputable a aquest últim, hagi de conduir a l'extinció de l'obligació. Així mateix, aquesta causa d'extinció de l'obligació de prestar aliments no ha comportat més problemes en la pràctica jurisprudencial que els propis de la causa homòloga de desheretament, que el Projecte en tramitació manté amb només una modificació relativa a la càrrega de la prova. La causa de desheretament de l'art. 451-17.2.e) ha estat fins i tot avalada com a causa d'extinció de l'obligació de prestar aliments pel TSJC, per bé que ha considerat que aquesta causa s'ha d'interpretar amb més rigor en el supòsit d'extinció dels aliments que en el de privació de la llegítima, atesa la diferent naturalesa d'ambdós drets (STSJC 2.3.2017). En últim terme, d'acord amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, en la lletra f) de l'apartat 1 es proposa substituir la referència a "les progenitores" per la referència "als progenitors".

"Article 237-13. Extinció

1. L'obligació de prestar aliments s'extingeix per les causes següents:

a) La mort de la persona alimentada o de la persona o les persones obligades a prestar-los.

b) El divorci i la declaració de nul·litat del matrimoni.

c) La reducció de les rendes i del patrimoni de les persones obligades, de manera que faci impossible el compliment de l'obligació sense desatendre les necessitats pròpies i les de les persones amb dret preferent d'aliments.

d) La millora de les condicions de vida de la persona alimentada, de manera que faci innecessària la prestació.

e) El fet que la persona alimentada, encara que no tingui la condició de legitimària, incorri en una de les causes de desheretament dels apartats a), b), c), d) i e) de l'article 451-17.2.

f) La privació de la potestat sobre la persona obligada, si l'alimentada és *un dels progenitors*.

2. Les causes a què fa referència l'apartat 1.e) no tenen efecte si consta el perdó de la persona obligada o la reconciliació de les parts."

Article 4. Modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya 4.1

S'afegeix un apartat 3 a l'article 421-2 del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

3. La persona propietària d'animals pot disposar per testament d'ells, atenent a la seva protecció i benestar. A falta de disposició testamentària, es lliuraran a les hereves o hereus, i si no se'n fa càrrec, tenen la càrrega de lliurar-los a l'òrgan administratiu o centre que tingui encomanada la cura d'animals abandonats.

L'apartat que es proposa afegir es considera innecessari, per la qual cosa se'n proposa la supressió. D'una banda, el que disposa el seu primer incís no ho exclou l'art. 421-2 sobre contingut del testament; de l'altra, el que disposa el seu segon incís ja resulta de les normes sobre successió intestada (art. 441-1 i seg.); i, finalment, no es veu la necessitat de regular en una norma civil el que disposa el darrer incís.

"[Se'n proposa la supressió]".

4.2 Es modifica l'article 451-4 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-4. Llegítima de les persones progenitores

1. Si la persona causant no té descendència que l'hagi sobreviscut, són legitimàries les persones progenitores que la sobrevisquin. Aquestes no tenen dret a llegítima si la causant té descendència però ha estat desheretada justament o declarada indigna.

2. Cada persona progenitora té dret a la meitat de la llegítima, sense que la pugui incrementar amb la part que correspon o pugui correspondre a l'altra, si aquesta no l'adquireix.

D'acord amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, es proposa modificar la redacció, de forma força fidel a la redacció vigent. En la redacció proposada, el segon apartat omet els progenitors monoparentals per elecció o per circumstàncies (vidus), per la qual cosa es proposa recuperar el sentit de la redacció vigent, que es considera més tuitiu i coherent amb els beneficis que reben aquestes famílies en altres àmbits, com per exemple el social:

"Article 451-4. Llegítima dels progenitors

1. Si el causant no té descendents que l'hagin sobreviscut, són legitimaris els progenitors que el sobrevisquin. Aquests no tenen dret a llegítima si el causant té descendents però han estat desheretats justament o declarats indignes.

2. Llevat dels casos en què només sobreviu un progenitor o en què la filiació només està determinada respecte d'un, cada progenitor té dret a la meitat de la llegítima, sense que la pugui incrementar amb la part que correspon o pugui correspondre a l'altre, si aquest no l'adquireix."

4.5 Es modifica l'article 451-17 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-17. Causes de desheretament

1. La persona causant pot privar les persones legitimàries de llur dret de llegítima si en la successió concorre alguna causa de desheretament.

2. Són causes de desheretament:

a) Les causes d'indignitat que estableix l'article 412-3.

b) La denegació d'aliments a la persona testadora o al seu cònjuge o convivent en parella estable, o a l'ascendència o descendència de qui testa, en els casos en què hi ha l'obligació legal de prestar-los-en.

c) El maltractament greu, que inclou el de caràcter psicològic, a qui testa, al seu o a la seva cònjuge o convivent en unió estable de parella, o a l'ascendència o descendència de qui testa.

d) La suspensió o la privació de la potestat que corresponia a la persona progenitora legitimària sobre el fill o filla causant o de la que corresponia al fill o filla legitimària sobre un net o neta del o de la causant, en ambdós casos per causa imputable a la persona suspesa o privada de la potestat.

e) L'absència manifesta i continuada de relació familiar entre la persona causant i la persona legitimària, si és per una causa exclusivament imputable a la legitimària.

D'acord amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, les referències de l'article a "la persona causant", a "la persona testadora", a "la persona progenitora", "al fill o filla", "net o neta", "la causant", "la persona causant", "la persona legitimària", a "qui testa", a "l'ascendència" i a "la descendència" s'haurien de mantenir d'acord amb la redacció vigent.

En relació amb la lletra c) es desconeix la raó per la qual es proposa substituir la referència vigent al "convivent en parella estable" per la referència al convivent "en unió estable de parella", que és una terminologia que podia tenir sentit vigent la LUEP (Llei 10/1998) però que amb l'entrada en vigor del llibre segon va passar a ser substituïda per la de "parella estable".

"Article 451-17. Causes de desheretament

1. *El causant pot privar els legitimaris de llur dret de llegítima si en la successió concorre alguna causa de desheretament.*

2. **Són causes de desheretament:**

a) **Les causes d'indignitat que estableix l'article 412-3.**

b) **La denegació d'aliments *al testador* o al seu cònjuge o convivent en parella estable, o als ascendents o descendents del testador, en els casos en què hi ha l'obligació legal de prestar-los-en.**

c) **El maltractament greu, que inclou el de caràcter psicològic, *al testador, al seu cònjuge* o convivent en *parella estable*, als ascendents o descendents del testador.**

d) **La suspensió o la privació de la potestat que corresponia *al progenitor legitimari* sobre el *fill causant* o de la que corresponia al *fill legitimari* sobre un *net* del causant, en ambdós casos per causa imputable a la persona suspesa o privada de la potestat.**

e) **L'absència manifesta i continuada de relació familiar entre *el causant* i *el legitimari*, si és per una causa exclusivament imputable *al darrer*."**

4.6 Es modifica l'article 451-20 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 451-20. Impugnació del desheretament

1. Si la persona legitimària desheretada impugna el desheretament al·legant la inexistència de la causa, correspon a l'hereu o hereva provar que existia. Excepcionalment, la prova de la inexistència de la causa de l'apartat 2.e) de l'article 451-17 correspon a la legitimària.
2. Si la persona legitimària desheretada al·lega reconciliació o perdó, la prova de la reconciliació o del perdó correspon a la desheretada.
3. L'acció d'impugnació del desheretament caduca al cap de quatre anys de la mort de qui testa.

Si bé l'incís final que s'ha afegit a l'apartat 1 en relació amb la causa de desheretament de l'art. 451-17.2.e) es veu com un encert, en tant que d'acord amb la redacció vigent comporta que en aquest cas l'hereu, qui a més és un tercer que no és part de la relació causant-legitimari, hagi de provar un fet negatiu, la redacció projectada potser no té prou en compte que el causant, en desheretar per aquesta causa i com a part interessada en què la causa operi, pot optar per preconstituir prova per facilitar la tasca probatòria a l'hereu si el legitimari impugna el desheretament. Al respecte, es planteja si té sentit introduir una excepció referida únicament al supòsit concret de l'art. 451-17-2.e). Es per això que es proposa la supressió de l'excepció.

D'acord amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, es proposa tornar a la redacció vigent, evitar els desdoblaments, les referències a "la persona" legitimària i a "qui testa".

"Article 451-20. Impugnació del desheretament

1. Si *el legitimari desheretat* impugna el desheretament al·legant la inexistència de la causa, correspon a l'hereu o hereva provar que existia.
2. Si *el legitimari desheretat* al·lega reconciliació o perdó, la prova de la reconciliació o del perdó correspon al *desheretat*.
3. L'acció d'impugnació del desheretament caduca al cap de quatre anys de la mort *del testador*."

4.8 Es modifica l'article 452-6 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 452-6. Extinció de la quarta vidual

1. El dret a reclamar la quarta vidual s'extingeix:

- a) Per renúncia feta després de la mort del causant.
- b) Per matrimoni o convivència marital amb una altra persona, després de la mort del causant i abans d'haver-lo exercit.
- c) Per la mort de la persona cònjuge vídua o la persona convivent en parella estable supervivent sense haver-lo exercit.
- d) Per suspensió o privació de la potestat de la persona cònjuge vídua o la persona convivent en parella estable supervivent, per causa que li sigui imputable, sobre les filles o fills comuns amb el causant.
- e) Per haver estat condemnat per una sentència ferma per actes de violència familiar o masclista o per haver maltractat greument el causant, de manera física, psicològica o sexual.

2. La pretensió per a reclamar la quarta vidual prescriu al cap de quatre anys de la mort del causant.

Es proposa suprimir la lletra e) i mantenir, per tant, la redacció vigent: la nova causa d'extinció de la quarta vidual es considera innecessària, en tant que està expressament prevista com a causa d'indignitat (art. 412-3, lletres a i b, CCCat) i, per tant, hi queda compresa. Així mateix, tal com està redactat l'apartat es podria deduir que el maltractament greu vers el causant no requereix, a diferència dels actes de violència familiar o masclista contra el causant, sentència ferma. D'acord amb el document sobre llenguatge inclusiu de l'IEC, i per tal d'afavorir la claredat del precepte en les lletres c) i d) de l'apartat 1 es proposa tornar a la redacció vigent canviant les referències "a la persona cònjuge vídua o la persona convivent en parella estable supervivent" per les referències "al cònjuge vidu o convivent en parella estable supervivent". En la mateixa línia, es proposa canviar la referència als "fills i filles" pel masculí genèric.

"Article 452-6. Extinció de la quarta vidual

1. El dret a reclamar la quarta vidual s'extingeix:

- a) Per renúncia feta després de la mort del causant.

b) Per matrimoni o convivència marital amb una altra persona, després de la mort del causant i abans d'haver-lo exercit.

c) Per la mort *del cònjuge vidu o el convivent* en parella estable supervivent sense haver-lo exercit.

d) Per suspensió o privació de la potestat *del cònjuge vidu o el convivent* en parella estable supervivent, per causa que li sigui imputable, sobre *els fills* comuns amb el causant.

2. La pretensió per a reclamar la quarta vidual prescriu al cap de quatre anys de la mort del causant.”

Article 6. Modificació del llibre sisè del Codi civil de Catalunya

6.1 Es modifica l'article 621-5 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 621-5. Determinació del preu

1. Si el contracte conclòs no determina el preu ni estableix els mitjans per a determinar-lo, s'entén que el preu és el generalment cobrat en circumstàncies comparables, en el moment de la conclusió del contracte i amb relació a béns de naturalesa similar.

2. Si el contracte conclòs fixa que el preu es determini per l'acord de les parts, les discrepàncies sobre la determinació del preu es poden resoldre a través de la mediació.

3. Si el contracte estableix que el preu sigui determinat per una de les parts o per terceres persones, només és possible oposar-se a la determinació manifestament no raonable o feta fora del termini pactat o adequat ateses les circumstàncies.

4. Si el preu és manifestament no raonable o la seva determinació és intempestiva, s'aplica l'apartat 1.

5. La part venedora ha d'obtenir el consentiment exprés de la part compradora per a qualsevol augment del preu acordat. Altrament, la part compradora no l'ha de pagar.

6. En la compravenda de consum, el preu total no pot ésser superior al preu informat en l'oferta o anunciat públicament, el qual ha d'incorporar els tributs de repercussió legalment obligada. Si, per la naturalesa dels béns, el preu total no es pot calcular abans de la conclusió del contracte, la part venedora ha d'informar de la manera com es determina.

Es proposa la supressió de l'apartat 2, en tant que el recurs a la mediació i als altres mecanismes de resolució alternativa de conflictes és inherent a qualsevol pretensió contractual, no només a les relatives a la determinació del preu. No s'acaba de veure la raó per què en aquest cas s'explicita la possibilitat de recórrer a mediació i no en relació als conflictes que poden sorgir sobre els altres elements del contracte.

"Article 621-5. Determinació del preu

1. Si el contracte conclòs no determina el preu ni estableix els mitjans per a determinar-lo, s'entén que el preu és el generalment cobrat en circumstàncies comparables, en el moment de la conclusió del contracte i amb relació a béns de naturalesa similar.
2. Si el contracte estableix que el preu sigui determinat per una de les parts o per terceres persones, només és possible oposar-se a la determinació manifestament no raonable o feta fora del termini pactat o adequat ateses les circumstàncies.
3. Si el preu és manifestament no raonable o la seva determinació és intempestiva, s'aplica l'apartat 1.
4. La part venedora ha d'obtenir el consentiment exprés de la part compradora per a qualsevol augment del preu acordat. Altrament, la part compradora no l'ha de pagar.
5. En la compravenda de consum, el preu total no pot ésser superior al preu informat en l'oferta o anunciat públicament, el qual ha d'incorporar els tributs de repercussió legalment obligada. Si, per la naturalesa dels béns, el preu total no es pot calcular abans de la conclusió del contracte, la part venedora ha d'informar de la manera com es determina."